

Karolinska Svår KOL Centrum Solna och Huddinge

Nikolaos Lazarinis MD PhD

Överläkare och sektionschef

ME Lung och allergisjukdomar Karolinska Universitetssjukhuset

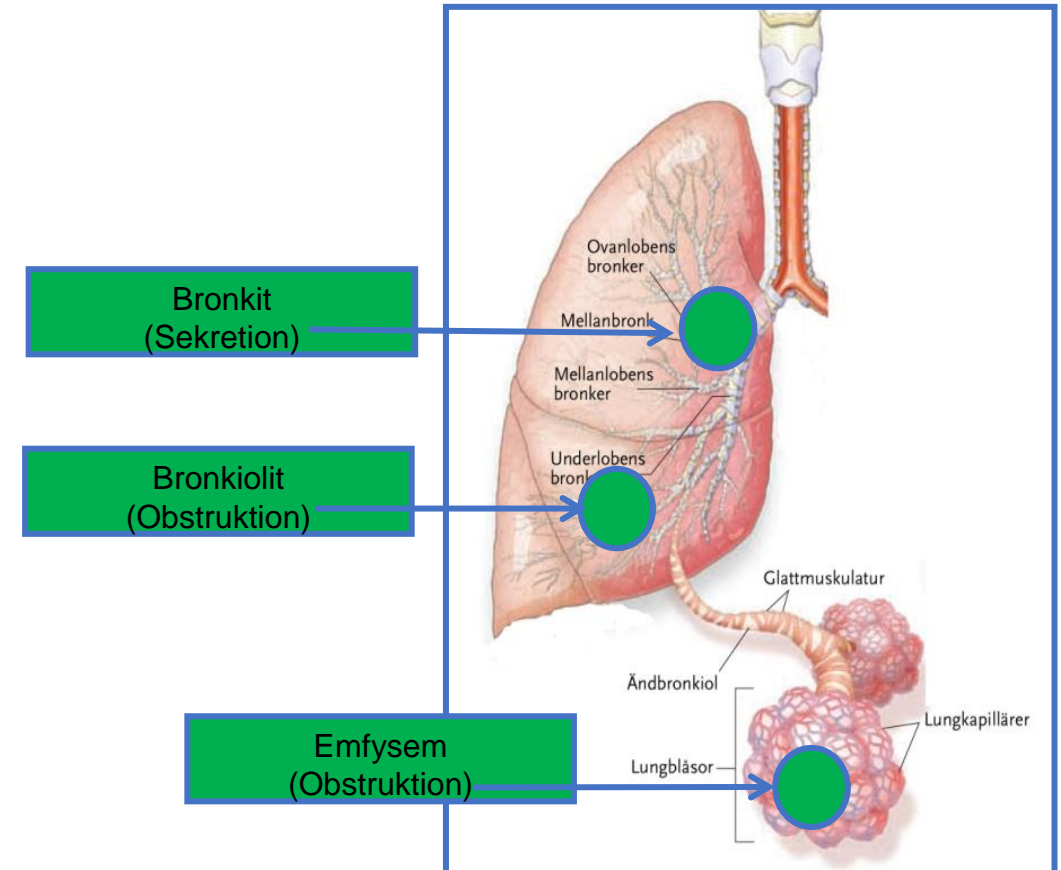
**Karolinska
Institutet**

KAROLINSKA
UNIVERSITETSSJUKHUSET

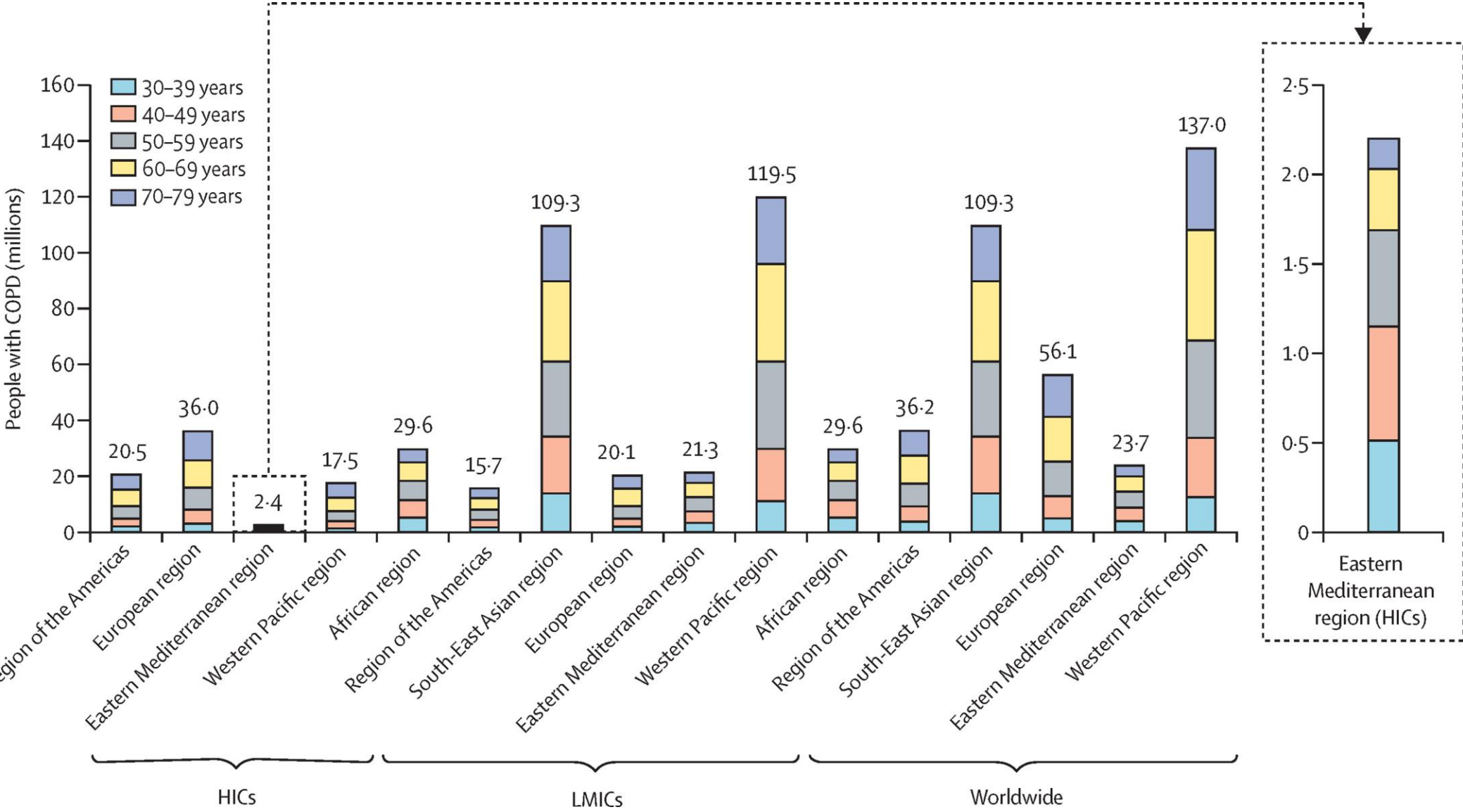
KOL definition

- Heterogen lungsjukdom som kännetecknas av kroniska luftvägssymtom såsom dyspné, hosta, ökad slemproduktion samt försämringsperioder
- Persisterande oftast progressiv obstruktivitet
- $FEV_1/FVC < 0,7$ post bronkdilatation

GOLD 2023

Prevalens av KOL

Orsaker till KOL

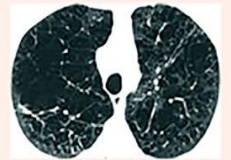
- Causes**
- Cigarette smoke
  - Biomass, pollution
  - Poverty
  - Infections
  - Genetic (AAT and others)
  - Asthma
  - Developmental
  - Unknown

Genes + Environmental exposure

Pre - COPD

Emphysema

Cough and phlegm

Low D_{lco} and Rapid FEV₁ decline, PRISM

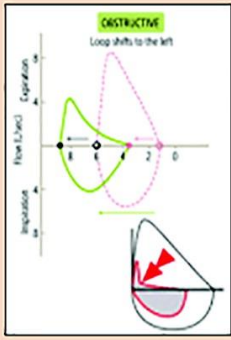
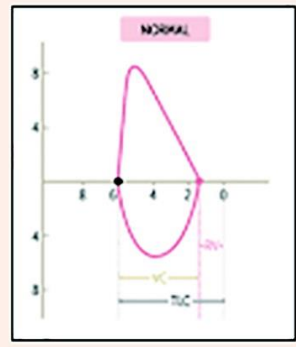
COPD

Young < 50 years   Late > 50 years

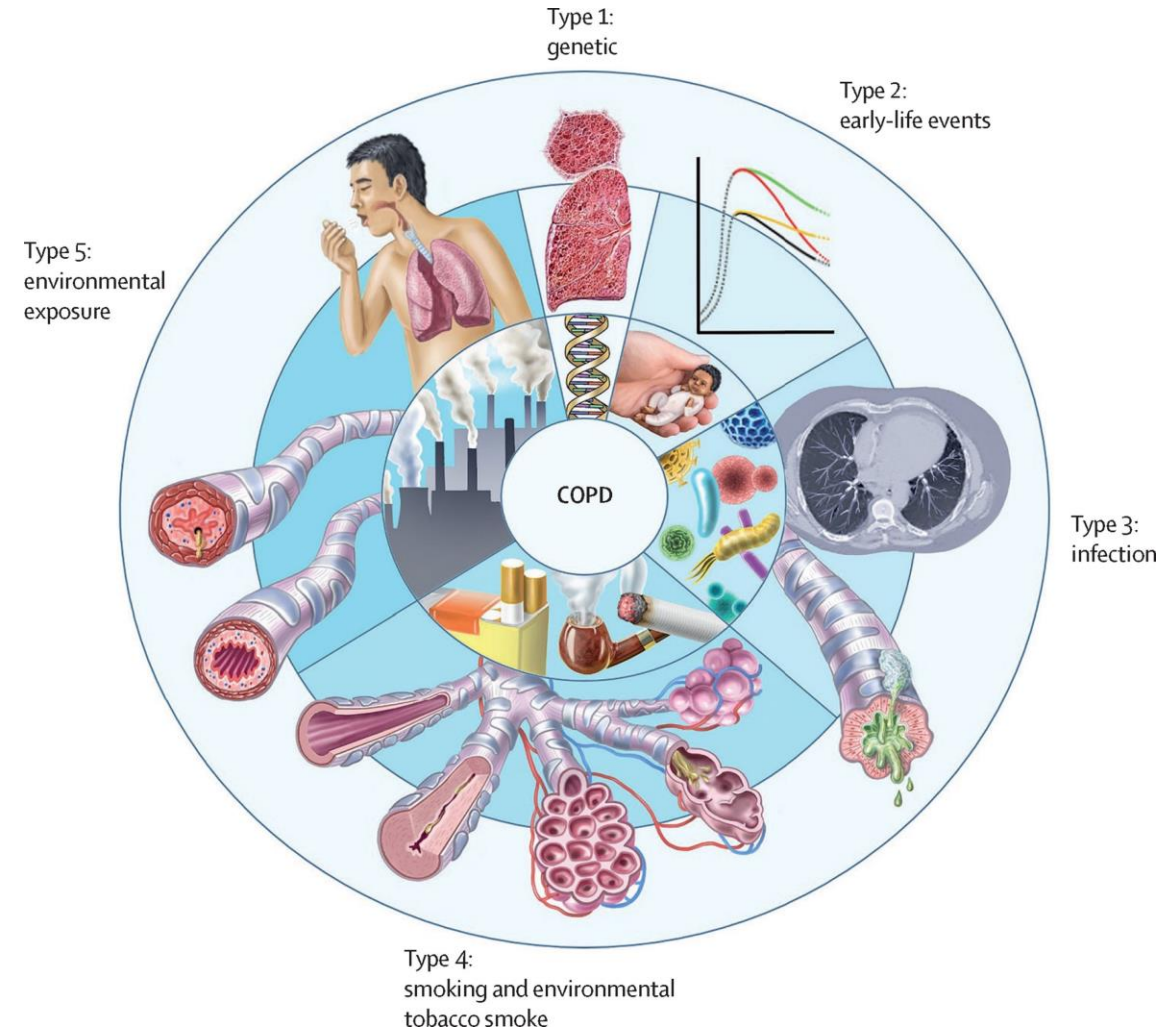
Airflow limitation
Abnormal lung functions
Altered gas exchange

Dyspnea, cough, sputum,
fatigue
Depression

More: Emphysema,
airways and vascular
remodeling
Comorbidities

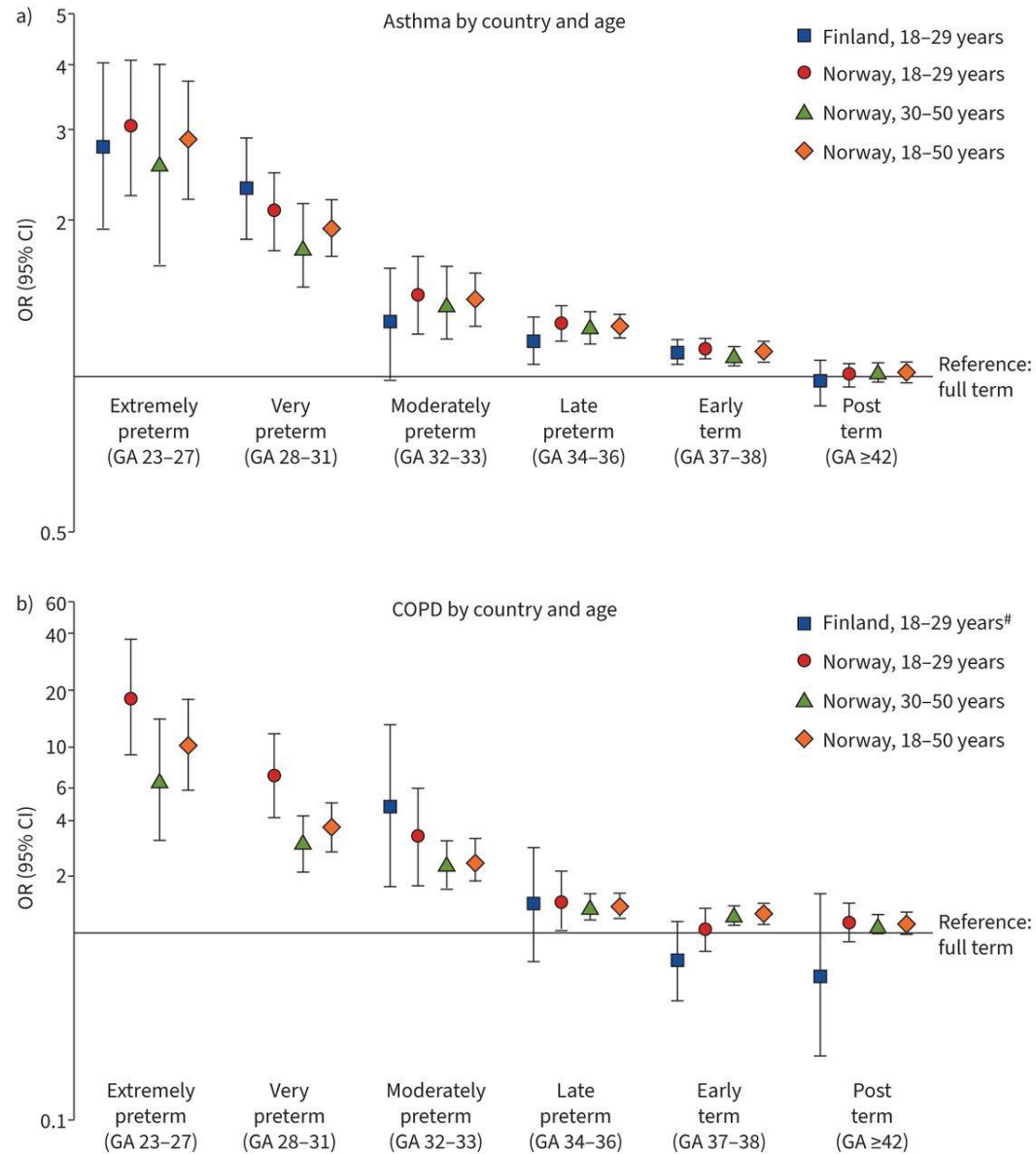

KOL fenotyper

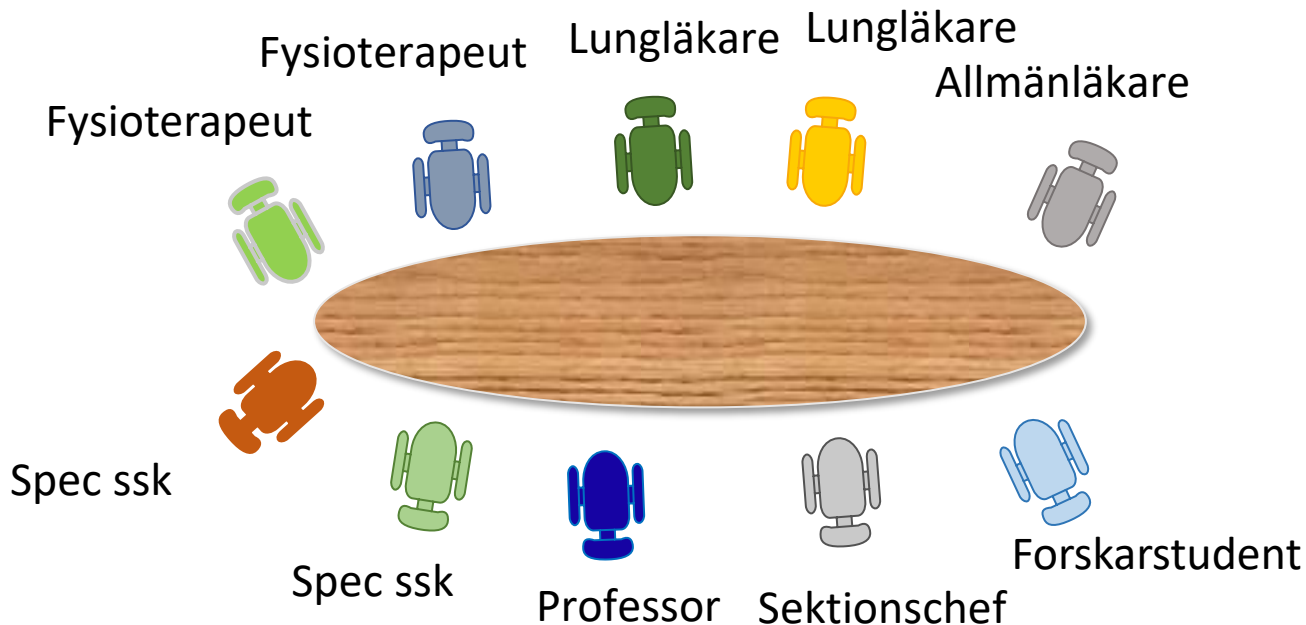

Stolz et al Lancet 2022

Associations between gestational age (GA) in weeks and a) asthma and b) chronic obstructive pulmonary disease (COPD), adjusted for sex and birth year. #: missing outcome values for extremely and very preterm born in Finland.

Svår KOL Centrum – En specialiserad enhet som ägnar sig åt diagnostik och hantering av svår KOL

- **Systematisk bedömning** används vid diagnostik dvs finns skriftliga riktlinjer och ett flödeschema
- Bra faciliteter för diagnos
- Ett multidisciplinärt team för holistisk patienthantering
- Erfarenhet av alla relevanta behandlingsmetoder
- Klinisk forskning tillhör vardagen

Mål för Svår KOL Centrum

Förbättra den medicinska vården av patienter med svår KOL genom:

- ❖ Noggrann karakterisering/fenotypning
- ❖ Adekvat medicinering enligt riktlinjer
- ❖ Personcentrerad KOL vård
- ❖ Öka patientens delaktighet i vård/minska exacerbationer

Förbättra FoU för svår KOL genom:

- ❖ Studier av väl karakteriserade patienter
- ❖ Representativa patienter direkt från sjukvårdens flode
- ❖ Insamling av registerdata för utvärdering av nya behandlingsalternativ och forskning

Remisser till Karolinska Svår KOL Centrum

Kriterier för acceptans av remiss

1. GOLD-stadium 3-4 (oavsett grupptillhörighet)
2. Frekventa exacerbationer (>2 i ÖPV alt 1 i SLV)
3. Avancerad samsjuklighet

Övrigt:

1. Ett första behandlingsförsök enligt nationella riktlinjer bör finnas dokumenterat hos remittent.

Remisskrav

Dynamisk spirometri med revers (< 6 mån)

CAT score (< 6 månader)

EKG-fynd (< 6 månader)

Röntgen lungor (< 6 månader)

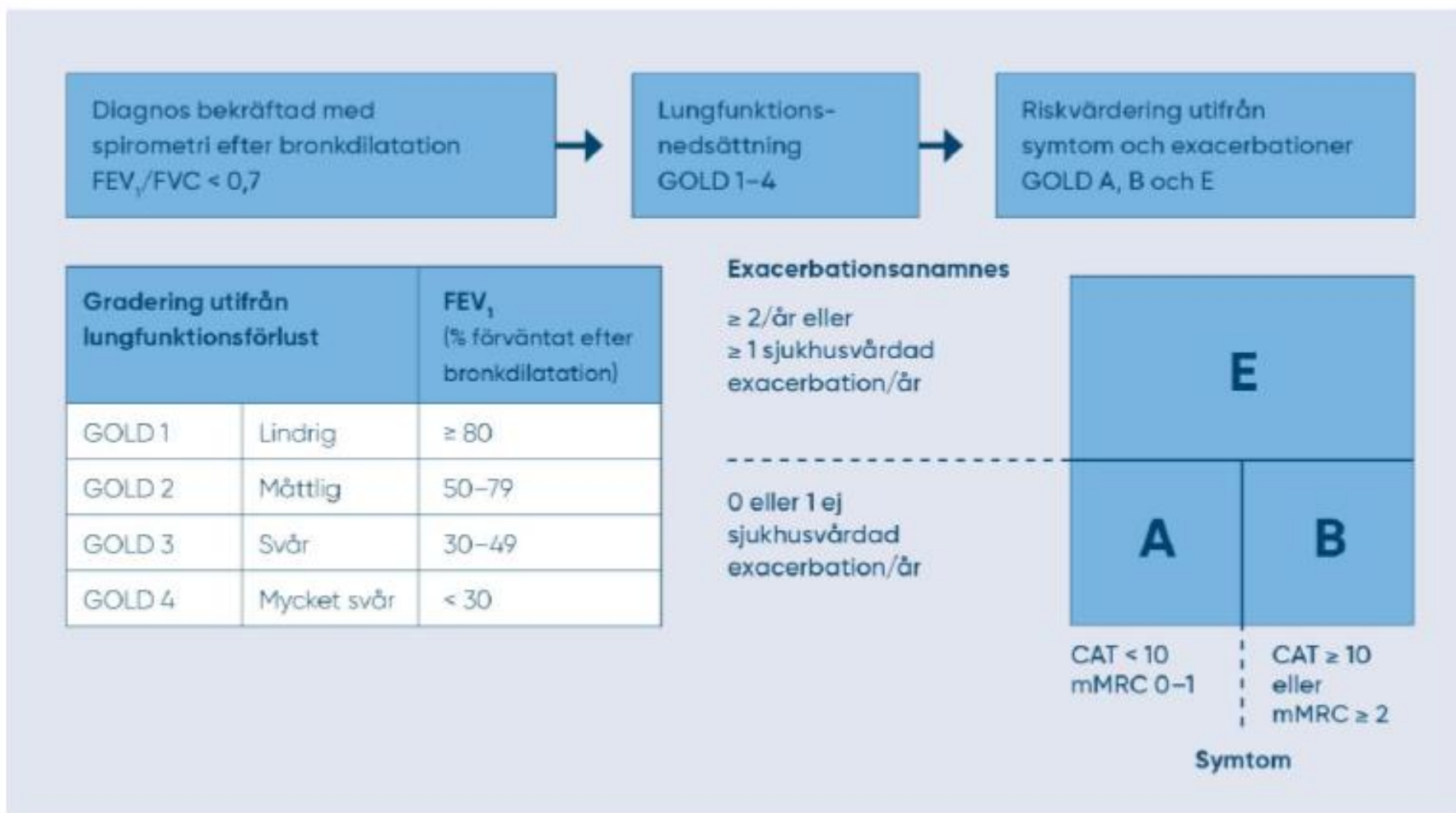
• Antal och typ av exacerbationer per år

• Klinisk betydande samsjuklighet

Tobaksbruk

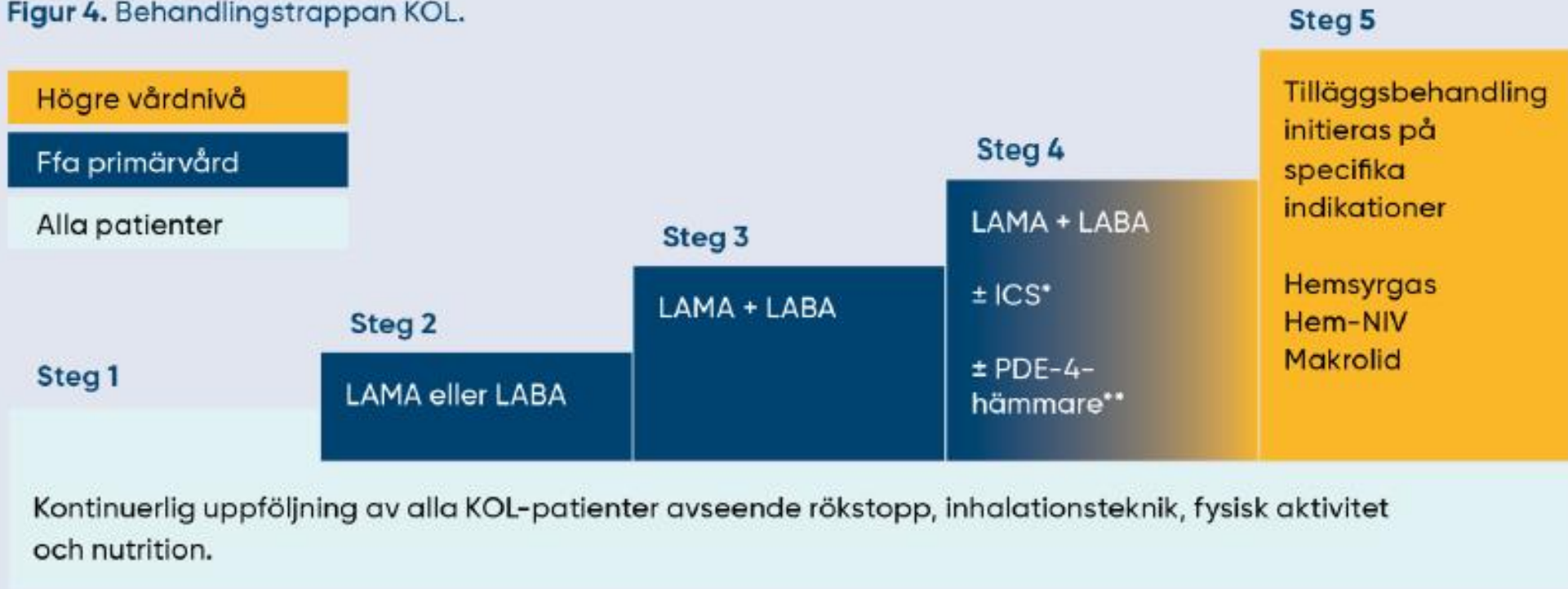
Missbruk utöver tobak

Gradering av sjukdomen

Behandlingstrappan

Figur 4. Behandlingstrappan KOL.

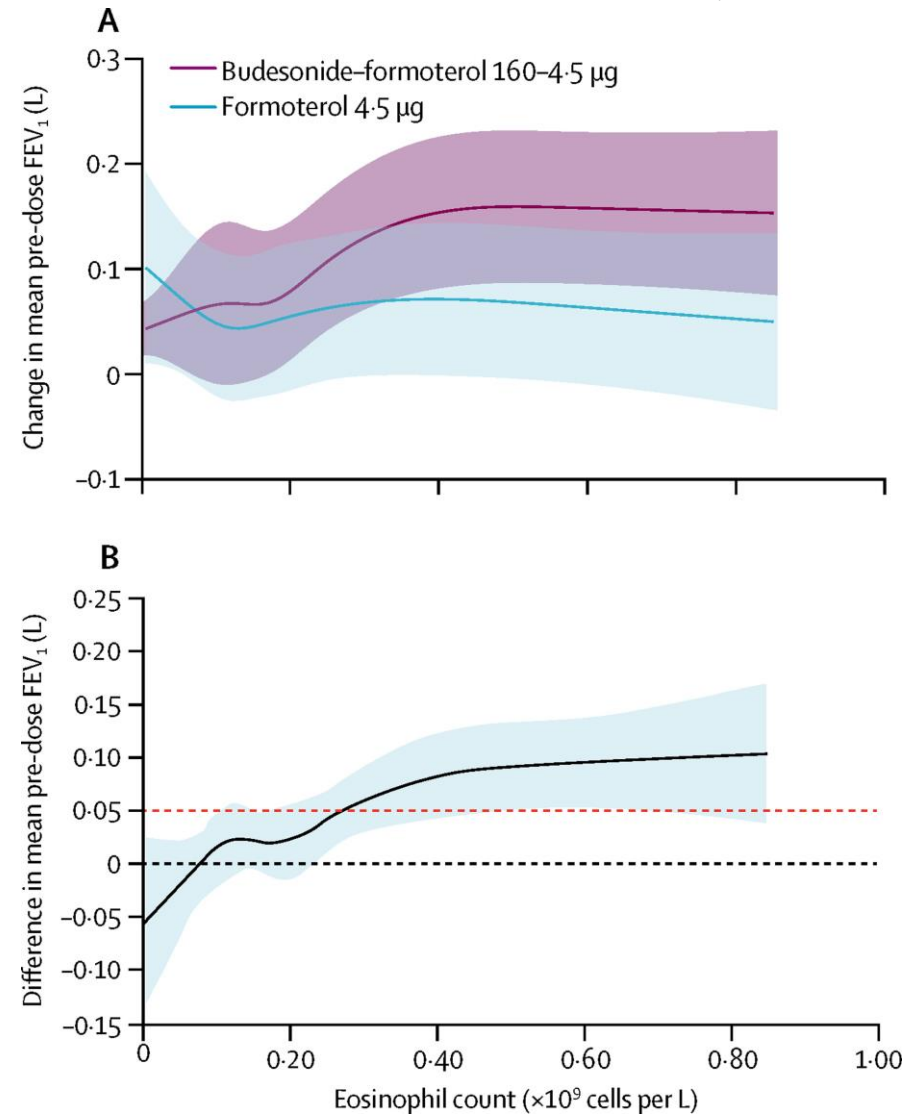
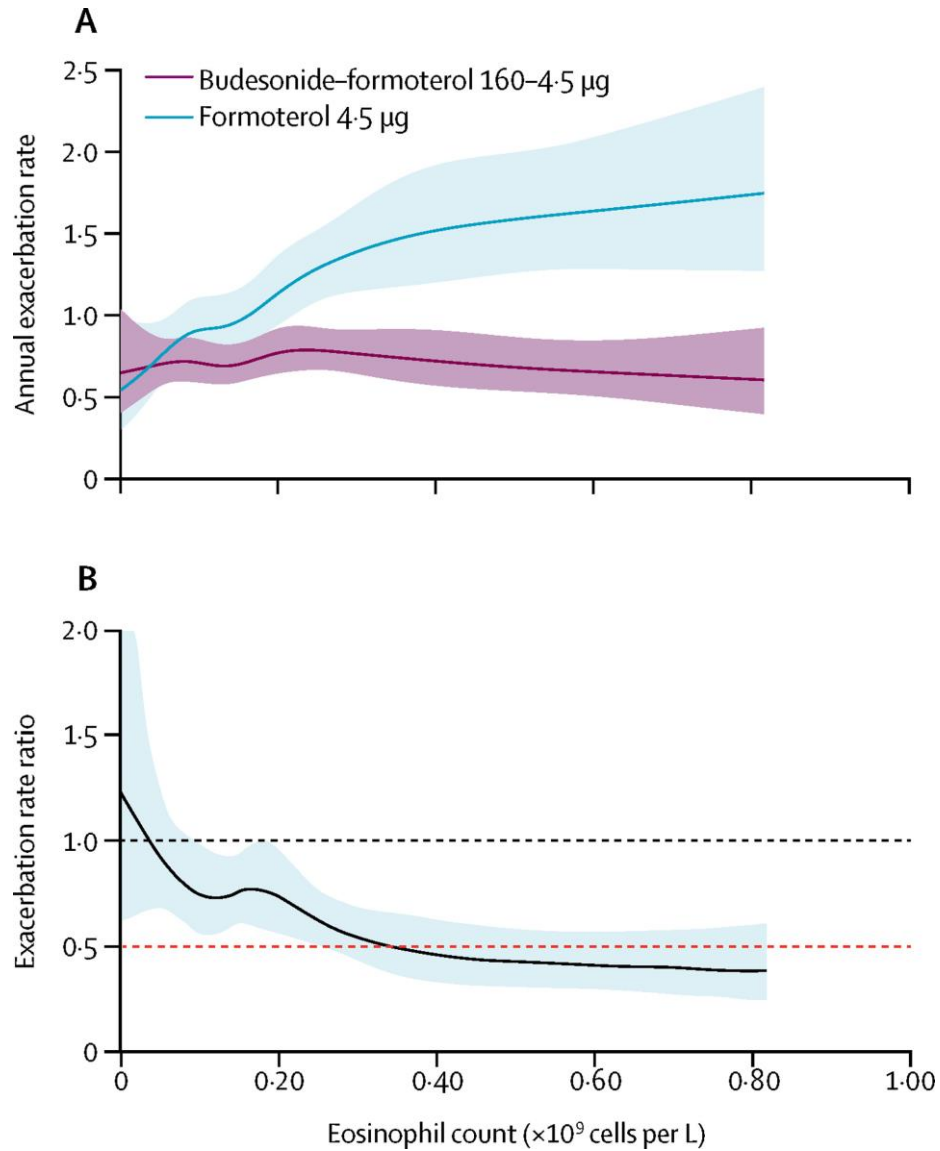

* ICS bör sättas in vid upprepade exacerbationer, se Tabell III.

** PDE-4-hämmare (roflumilast) kan provas hos individer med $FEV_1 < 50\%$ av förväntat värde och kronisk bronkit och upprepade exacerbationer trots behandling med LAMA + LABA.

Ska patienten ha inhalationssteroider eller ej?

Talar starkt för ICS	ICS kan övervägas	Kan tala emot ICS
<ul style="list-style-type: none"> • Exacerbation som lett till sjukhusvård • ≥ 2 KOL-exacerbationer per år • Blodeosinofiler $\geq 0,3 \times 10^9/l$ • Tidigare eller nuvarande astma	<ul style="list-style-type: none"> • 1 KOL-exacerbation per år som ej krävt sjukhusvård	<ul style="list-style-type: none"> • Blodeosinofiler $< 0,1 \times 10^9/l$ • Upprepade pneumonier • Anamnes på mykobakterieinfektion eller andra svårbehandlade lunginfektioner

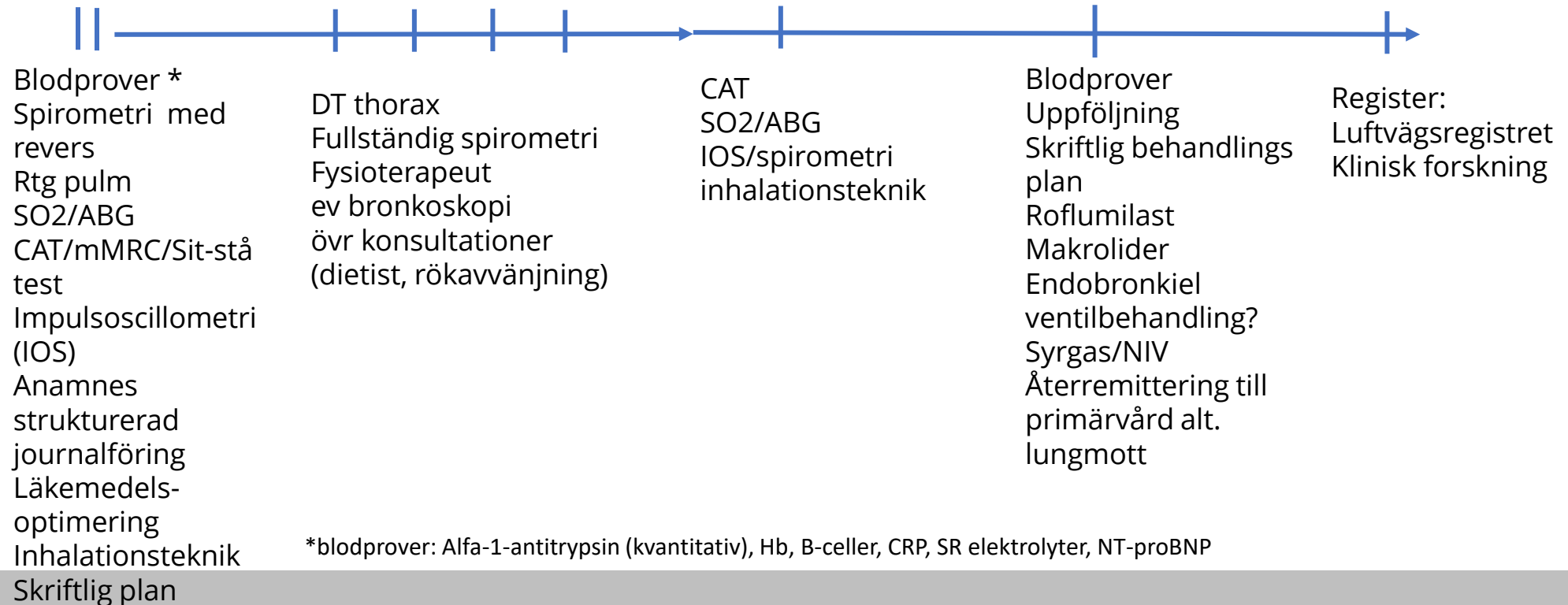
Karolinska Svår KOL Centrum

Nybesök
Sjuksköterska
Läkare

Återbesök
Sjuksköterska

Återbesök
Läkare

Nybesök

45 min besök hos sjuksköterska

- Blodtryck, puls, POX, b-gas vid <92%
- Andningsfrekvens
- Spirometri med revers
- IOS
- Sitt och stå test under 1 minut
- mMRC, CAT
- Längd, vikt, BMI, Risk för undernäring
- Hosta/slem anamnes
- Exacerbationsanamnes
- Rökanamnes
- Anamnes fysisk aktivitet
- Vaccinationsanamnes
- Inhalationsteknik

40 min besök läkare

- Genomgång av anamnes genom strukturerad journalföring
- Behandlingsoptimering
- Skriftlig behandlingsplan
- Remiss till fysioterapeut

Vid behov:

- Remiss till DT lungor
- Remiss till fullständig spirometri
- Remiss för rökstopp
- Remiss till dietist

Sjukgymnast

Tester/ undersökningar:

- 6 minuters gångtest
- MIP- Maximalt inspiratoriskt tryck (endast vid uttryckt önskemål i remiss)

Bedömningar

- Bedömning av fysisk aktivitet m.h.a.
  - Frändin- Grimbys aktivitetskala
  - Socialstyrelsens frågor ang. fysisk aktivitet (om det bedöms relevant)
- mMRC
- Hostformulär: LCQS

KOL – Min behandlingsplan

Målet med behandlingen av din kol är att lindra symtom, bibehålla lungfunktionen, förebygga försämringar och förbättra din livskvalitet.

Bra att veta

- Om du röker, sök råd och stöd för rökstopp på din mottagning.
- Var fysiskt aktiv så mycket som möjligt. Det förbättrar din KOL, du kommer att orka mer och risken för akuta försämringsperioder minskar. Fortsätt vara fysiskt aktiv även vid försämring.
- Tänk på vad du äter, för att orka vara fysiskt aktiv behöver din kropp näring.
- Om du känner behov av att tala med någon finns samtalsstöd att få via din mottagning
- Vaccinera dig mot influensa varje år och se till att du är vaccinerad mot pneumokocker

Mina KOL-läkemedel						
Regelbunden KOL behandling		Läkemedel	Styrka	Antal doser	Hur ofta	Vad gör läkemedlet
	A					
	B					
	C					
	D					
Vid behov	E					
	F					

Tecken på att din KOL blivit försämrad:

- Du blir snabbare andfädd vid ansträngning.
- Mängden slem kan öka och bli missfärgat
- Andra tecken kan vara ökad hosta, pip i bröstet eller trötthet

Mina KOL-läkemedel vid försämring						
		Läkemedel	Styrka	Antal doser	Hur ofta	Vad gör läkemedlet
KOL behandling vid försämring	G					
	H					
	I					

Tips för att minska andnöd- motståndsandning:

Andas in djupt och blås långsamt ut luften via munstycke eller mot halvslutna läppar tills andetaget är slut, men pressa inte ut den sista luften. Upprepa ca 10 gånger, 3 gånger/dag. Vid försämring utöka till 5 gånger/dag.

Tips för att få upp slem-slemmobilisering:

Motståndsandas ca 10 gånger. Avsluta med att "huffa" 1-2 gånger direkt efter motsåndsandningen, d.v.s. stöt ut luften med öppen mun som när du ska imma en spegel. Upprepa slemmobiliseringen 3 gånger per dag och öka upp till 5 gånger per dag vid försämring.

När bör du kontakta sjukvården:

- Om du trots att du ökat på din egenbehandling enligt ovan, inte blir bättre efter 2 – 3 dagar ska du höra av dig till sjukvården.
- Det kan finnas andra orsaker till ökad andfäddhet. Kontakta sjukvården om du blir andfädd utan att ha andra symtom på en KOL-försämring.

Patientfall

- 67 årig kvinna astma sedan -80 talet, KOL sedan 2011, skolios, osteoporos, hiatusbråck
- Röker 5-10 cig/dag, 50 pak/år
- Innovair 200/6, Spiriva Respimat, Singulair 10 mg, Ventoline 4-8 puffar/dag
- Andfådd vid lätt ansträngning inomhus
- Ibland segt slem
- CAT 20 poäng, mMRC 3
- Inga exacerbationer senaste året

Patientfall forts.

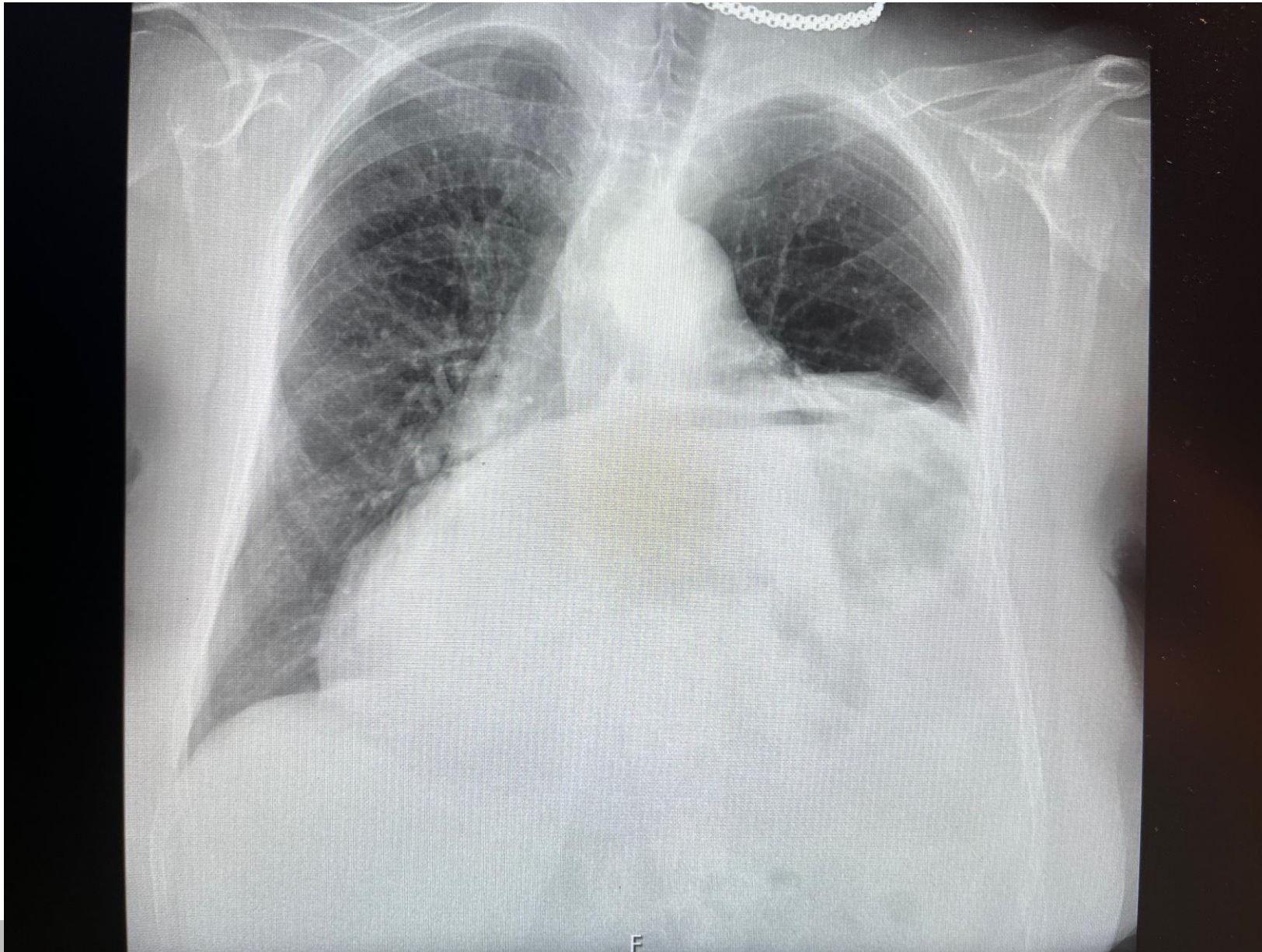
- FVC 66%, FEV₁ 51%, FEV₁/FVC 0,64 före och 0,62 efter
- DLCO 75%
- B-eos 0,2
- 1 min sit to stand 13 uppresningar
- Rtg pulm enligt utlåtandet inget nytillkommen sedan tidigare

Lungröntgen

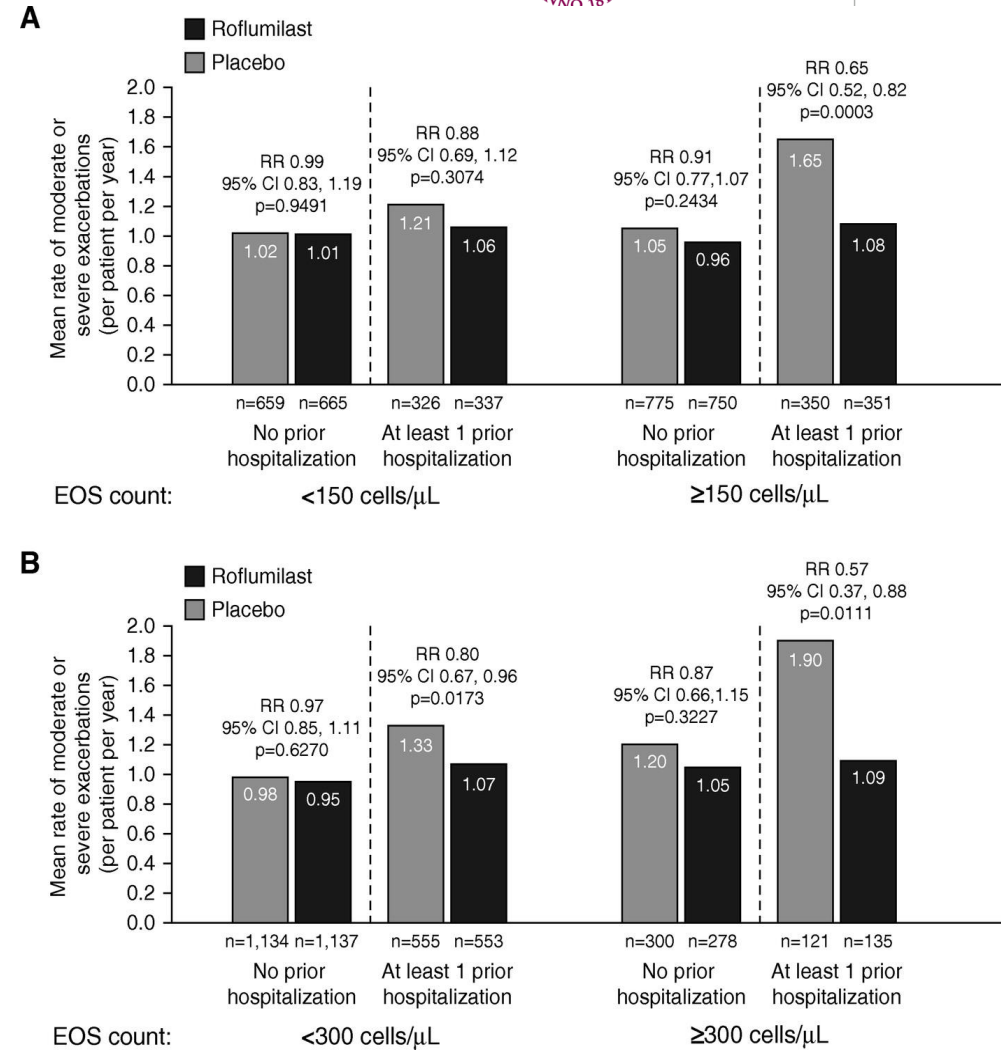
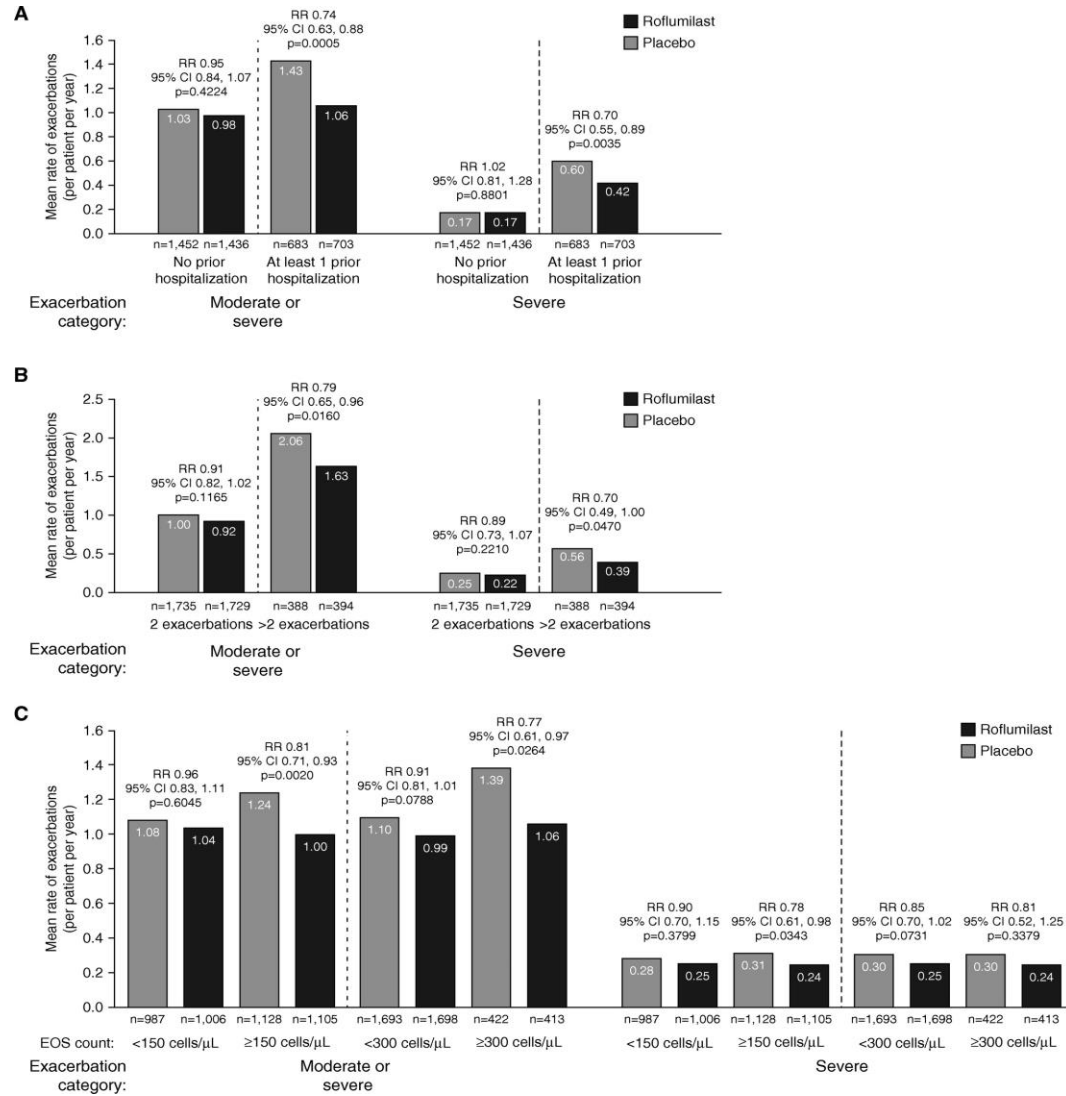

Karolinska
Institutet

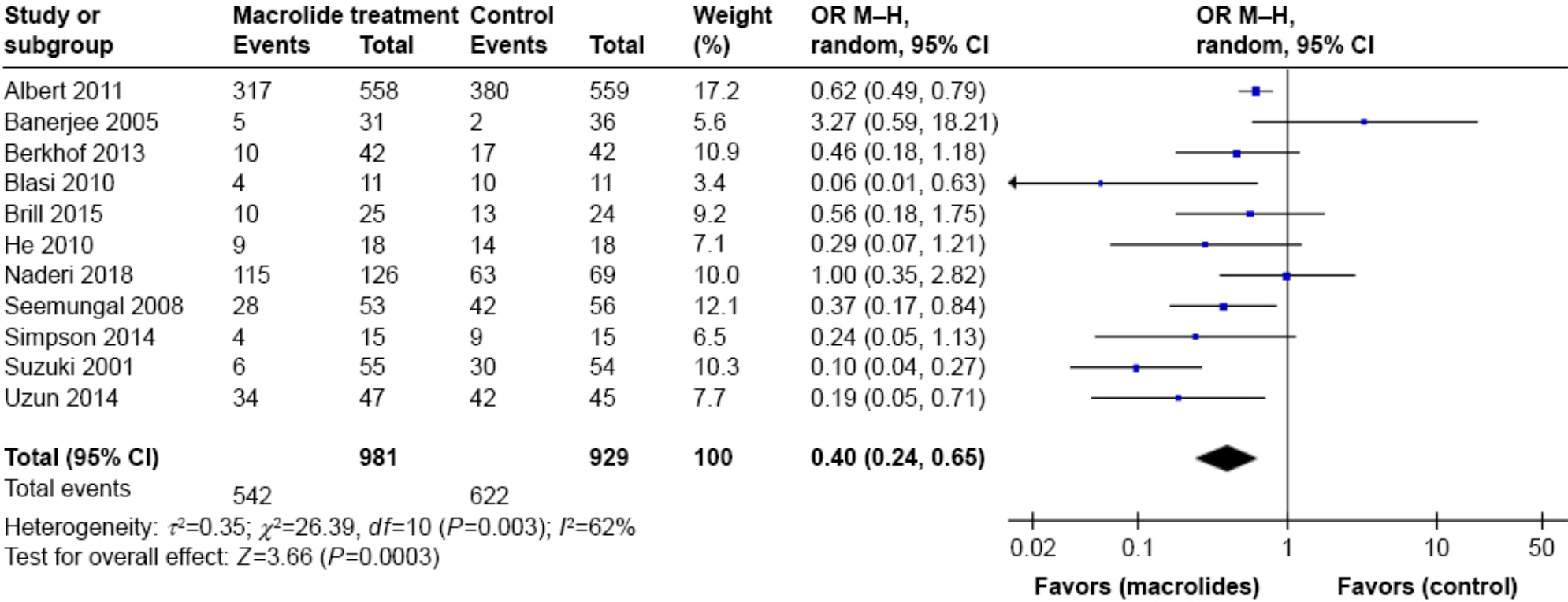
KAROLINSKA
UNIVERSITETSSJUKHUSET

Roflumilast

Makrolidbehandling vid svår KOL

Figure 3 Forest plot and meta-analysis of the total number of patients with one or more exacerbations treated with macrolides compared with the control.

Abbreviation: M-H, Mantel-Haenszel method.

Makrolidbehandling för svår KOL^{1,2}

Indikationer

- Svår KOL med återkommande exacerbationer (sjukhusinläggning)

Kontraindikationer

- Aktiv rökning
- Lång QTc tid, kroniska luftvägsinfektioner

Effekt

- Förebyggande effekt gällande exacerbationer
- Viss ökning av livskvalitet
- Minskat sjukhusvård hos patienter med svåra, infektiösa exacerbationer
- Mer biverkningar (GI biverkningar, hörselnedsättning, kardiovaskulära)

¹Cui et al 2018 International Journal of COPD, ²Vermeersch et al AJRCCM 2019

Makrolidbehandling för svår KOL

- Azitromycin 250 – 500 mg 3 ggr/vecka
- Blodprover (CRP, blodstatus, el status, leverstatus) start + efter 6 veckor
- EKG vid start samt efter 6 veckor
- Om QTc ökar > 60 ms eller $QTc \geq 500$ ms behandlingen avslutas
- Effekten utvärderas först efter 3 månader
- Behandling högst under 1 år

Bronkoskopisk lungvolymreduktion (BLVR) med ventiler vid KOL

Syftet

Få en lobär atelektas och uppnå lungvolymsreduktion hos KOL patienter med statisk hyperinflation pga. emfysem

Vid framgångsrik behandling minskar dyspnén och symtom (förbättrad mMRC och CAT score), ansträngningskapaciteten ökar (6MWT) och patienten upplever en förbättrad livskvalitet (SGRQ).

Bronkoskopisk lungvolymreduktion (BLVR) med ventiler vid KOL

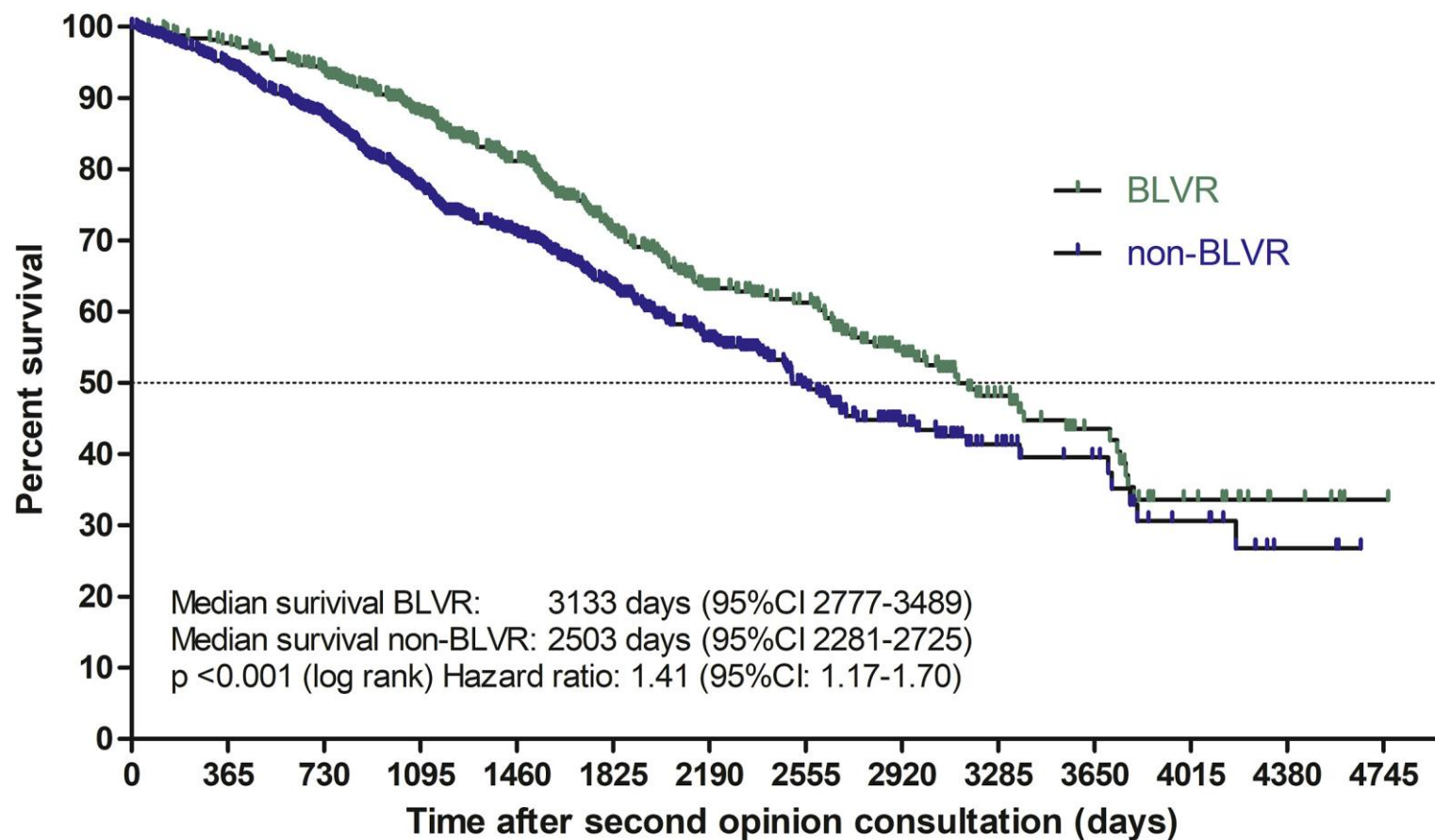
Kriterier

- Svår KOL dvs $FEV_1 \leq 45\%$ men $\geq 15\%$ och mMRC ≥ 2 , CAT ≥ 10 , 6MWT mellan 100 och 450 meter
- Rökfri minst 6 månader
- Hyperinflation RV $> 175\%$, TLC $> 100\%$, RV/TLC $> 55\%$
- Uttalat heterogent eller homogent emfysem i antingen övre eller nedre lungloberna
- Intakt intilliggande fissur på DT, negativ kollateral ventilation vid Chartis mätning

Kontraindikationer

- Andningssvikt
- Förekomst av andra strukturell patologi i lungorna såsom lungfibros, bronkiektasier
- Immunbrist

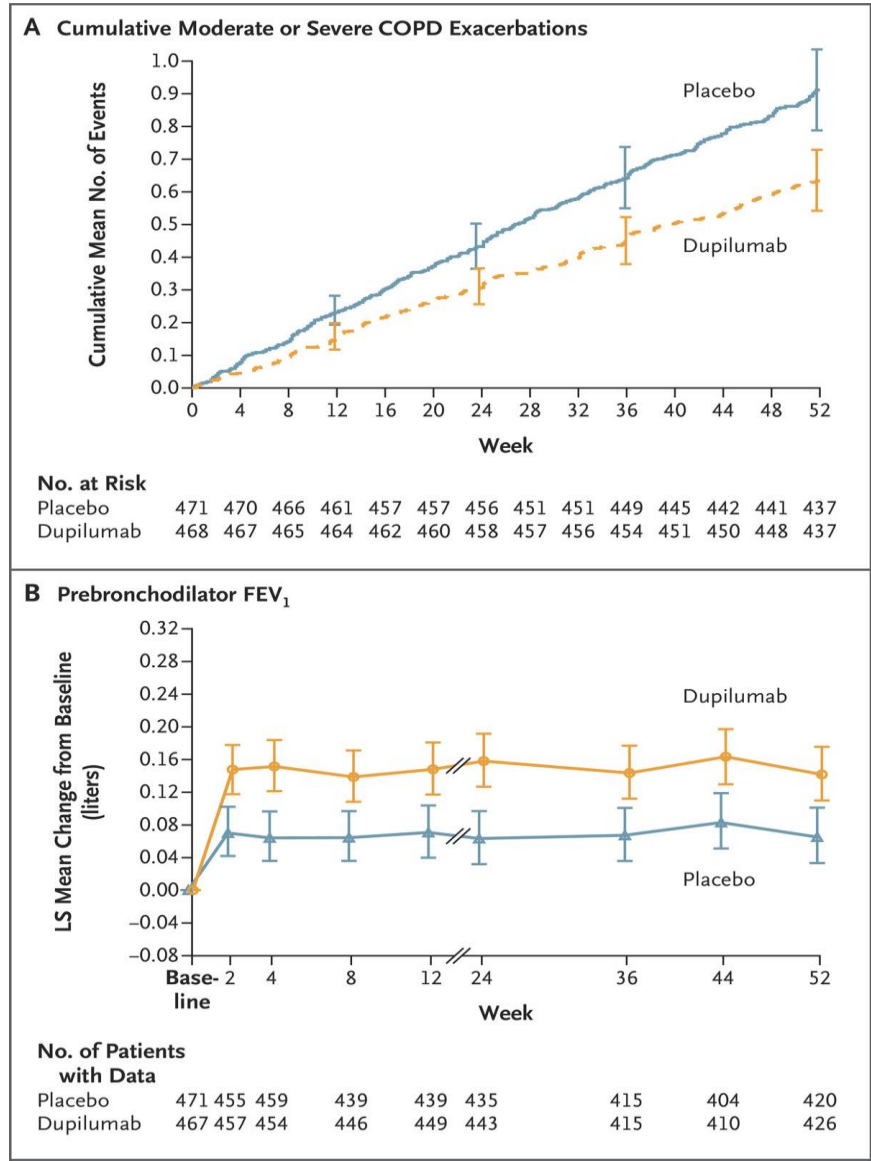
BLVR och mortalitet

Numbers at risk(censored)

Year:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
BLVR	483(0)	472(8)	445(61)	358(56)	277(51)	196(37)	139(19)	116(21)	83(28)	47(15)	28(8)	14(9)	5(4)	1(1)
non-BLVR	988(0)	934(33)	830(145)	599(99)	453(114)	298(74)	194(62)	115(40)	64(32)	29(9)	19(4)	11(7)	3(3)	

Biologisk behandling vid KOL

Sammanfattning

- KOL är en heterogen sjukdom
- Viktigt med standardiserad och strukturerad bedömning
- Precisionsmedicin och personcentrerad KOL vård är målet
- Nya behandlingar på gång vid svår KOL
- Viktigt att klinisk forskning bedrivs